

Du är besökare nr sedan 12 november 1998

Bulletin Nr 3/98

November 1998

[Äntligen](#) [Ordföranden har ordet](#) [Krisen i Ryssland och våra bilder](#) [En ny "Leningradaffär"? Tadzjikisk gränskontroll](#)

[Presentation av institut och projekt](#) [Bokanmälningar](#) [Kalendarium](#) [Enkät](#) [Konsert: "Resan till Bulat"](#)

[Paneldebatt: "Vart går Ryssland?"](#) [Seminarium: "Kommande kriser i Europa"](#) [Utgivarfakta om Bulletinen](#)

Äntligen!

Är i vi klara för tryckning av Bulletin 3 detta år. Det har varit trögt att få in bidrag till Bulletinen det senaste halvåret - även nr 2 blev ju kraftigt försenat - och främsta anledningen är att det inte kommit in tillräckligt med material för att det ska vara meningsfullt att sätta ihop en Bulletin. Jag tror att många medlemmar inbillar sig att bidrag till Bulletinen måste vara långa och väldigt genomarbetade och att de därför drar sig för att skicka in bidrag. Längre inlägg eller artiklar är naturligtvis välkomna men min tanke med detta medlemsblad har varit att det är ett forum för enkla kortfattade texter som kan vara av värde för andra medlemmar, texter som kanske kan vara svårpublicerade någon annan stans eller har publicerats i en annan variant i något forum som Sällskapetets medlemmar inte självklart läser. Alltså - skicka in korta inlägg och betraktelser och dra er inte för att skicka in!

Som ni säkert har kunnat konstatera har vi nu en bokspalt dit recensioner av böcker som ni har läst tas in. Vi har också rubriken "Presentation av institut och projekt" dit ni kan skicka information av detta slag. Under 1997 (Bulletin 3/97) presenterades [Forum för Centralasienstudier \(FoCAS\)](#) av Birgit Schlyter och [SPIDER](#) - ett nätverk mellan Stockholms universitet och S:t Petersburg av Michele Micheletti (Ibid.). I syfte att ytterligare förbättra överblicken och öka möjligheterna till samarbete och utbyte

mellan olika institutioner och projekt inleder vi nu en mer systematisk serie presentationer av institutioner verksamma inom Sällskapets verksamhetsfält. Först ut är Östekonomiska institutet på Handelshögskolan i Stockholm, som numera går under förkortningen SITE (Stockholm Institute of Transition Economics and East European Economies). Vi kommer att bjuda in institutioner vi känner till till att på liknade sätt presentera sin verksamhet, men du som vill kan alltid spontant skicka oss bidrag av detta slag. Det är särskilt viktigt om du vill sprida information om mindre eller mer specialiserade projekt som kanske inte är så kända.

I detta nummer kan du också läsa ett första inlägg om Krisen i Ryssland av Per Månsson som också kommer att delta i den paneldebatt som Sällskapet anordnar på detta tema 2 december. Jag hoppas på flera inlägg i denna fråga. Vidare hittar du en artikel om korruptionen i S:t Petersburg och en betraktelse över hur det går till att ta sig in och ut genom den tadjikiska gränskontrollen.

Får jag tillräckligt med bidrag före 15 december kan nästa nummer komma ut före jul! Så fatta pennan - eller rättare sagt - sätt på datorn och skriv till Bulletinen!

Susanne Oxenstierna

08-16 28 74; 15 91 04

Susanne.Oxenstierna@adm.su.se eller so@ne.su.se

Ordföranden har ordet

Med detta utskick av Sällskapets Bulletin följer en medlemsmatrikel. Där finner ni kontaktadresser till personer över hela landet. Med hjälp av denna kan de som nu vill - ta kontakter, upprätta samarbete, arrangera sammankomster och dyligt. Medlemsmatrikeln är ett viktigt dokument eftersom de möjliggör för medlemmarna att nå varandra. Att göra matrikeln tillgänglig för alla medlemmar är en förutsättning för att Sällskapet ska kunna fungera som ett nätverk. Tänk dock på att matrikeln är ett internt dokument och låt därför inte andra personer ta del av det.

Jag tror att det är viktigt att vi ytterligare funderar på vad vi menar med att Sällskapet ska vara ett nätverk och vad det innebär för hur Sällskapet bör fungera. Sammankomster och diskussionsaftnar är ett inslag men det förutsätter att det finns ett antal personer på samma ort. Medlemsmatrikeln visar att det finns flera medlemmar på en och samma ort. Någon form av informella diskussionsträffar kan således lätt arrangeras när nu namn och adresser är tillgängliga. Sällskapets verksamhet består inte enbart av diskussionsaftnar - men i vad består den då av?

Det är två punkter som jag skulle vilja särskilt framhålla vad gäller Sällskapets verksamhet. Det är för det första uppgiften att utgöra forum för information och debatt. Det innebär att vår verksamhet i hög grad

kreter kring vår hemsida och diskussionen via e-post på "Ligan". På nätet informerar vi och debatterar. Också detta nummer av Bulletinen skickas ut i pappersupplaga till alla medlemmar. Frågan är dock om det i fortsättningen är nödvändigt. Kan vi klara oss med att Bulletinen endast läggs ut på webben och vi får meddelande härom via "Ligan"? Som ni ser i detta nummer av Bulletinen ber vi er att skicka in synpunkter i denna fråga. Eventuellt kan man under en övergångstid låta alla få en papperskopia och därefter låta endast de medlemmar som inte har tillgång till Internet få papperskopier. Det var så vi hade tänkt från början. En misstanke uppstod dock att alla medlemmar ännu inte tagit som vana att gå in och titta på vår hemsida eller läsa all sin e-post. Framtiden ligger naturligtvis i internet-kommunikation och ju förtare vi helt kan övergå till den desto bättre.

Det finns mycket vi kan göra för att utveckla vår användning av hemsidan och vår gemensamma e-postadress "Ligan". Vi måste finna former för hur vi på ett bättre sätt kan använda nätet för att lämna information om pågående och kommande verksamhet men också kort avrapportera intressanta seminarier, möten, utställningar mm. Vi kan t ex göra det till vana att intressanta föredrag som hållits någonstans eller artiklar som publicerats läggs ut på nätet i kort referatform eller in extenso. Fundera på vad och hur vi kan göra och hör av er.

Som nämnts ovan - dra er inte för att skicka in korta bidrag till Bulletinen. Vi ska inte behöva lägga ner så mycket tid och tankemöda att vi tycker att texten lika gärna kunde publiceras någon annan stans. Alltså - skicka in korta och raka inlägg och dra er inte för att skicka in!

För det andra erbjuder Sällskapet en "hatt" under vilken medlemmarna själva kan ta initiativ till och arrangera aktiviteter. Medlemmar med intresse för t ex Kaukasus kan kalla till något; detsamma gäller de med intresse för Balkan; för Centralasien osv. Utnyttja Sällskapet som en kanal för att nå ut till andra och arrangera det ni vill arrangera. För att Sällskapet ska ordna möten krävs medlemmarnas initiativ. Men Sällskapet är inte förening som nödvändigtvis arrangerar möten. Däremot ser vi till att alltid försöka informera om intressanta möten vilka som än står som arrangörer.

Fundera kring dessa frågor och hör av er med synpunkter. Hur ska vi utveckla vår funktion som nätverk? Diskussionen kan föras både på nätet och så småningom vid vårt kommande årsmöte.

I Stockholm har Sällskapet fått igång en regelbunden verksamhet. Den 16 november ges ett unikt tillfälle att lyssna på en av de tre konserter som sångerskan Christina Andersson tillsammans med gitarristen Bo Hansson kommer att hålla i Moskva i slutet av november. De är inbjudna av Ryska Kulturfonden och regissör Nikita Michalkov att sjunga Bulat Okudzjava sånger vid en konsert för insamling av medel till Okudzjava-muséet i Peredelkino. Christina vill nu testa sin konsert på oss och vi erbjuds således en en-och-halv timmes konsert.

Den 2 december kommer en paneldebatt att hållas på temat "Vart går Ryssland och vart går dess ekonomiska politik?" I panelen sitter Erik Berglöf från

Östekonomiska Institutet vid Handelshögskolan i Stockholm, Per Månsson från Sociologiska institutionen i Göteborg och Stefan Gullgren från Utrikesdepartementet och nyss hemkommen från ambassaden i Moskva. Tanken är att från olika infallsvinklar belysa den nuvarande situationen i Ryssland och resonera kring framtiden. Plats är Utrikespolitiska Institutet (se information på annan plats i Bulletinen). Det möte vi hade planerat om Polen med Ambassadör Stefan Norén har vi däremot tvingats att flytta fram till januari.

Hälsningar i höstrusket

Lena Jonson

08-24 4060; 644 26 04

lena.jonson@ui.se

Krisen i Ryssland och våra bilder

Sedan en tid är Ryssland åter i centrum för det massmediala intresset. Den ekonomiska krisen, som utlöstes av valutaoron i Asien och fallande olje-priser, har övergått i en politisk kris som olika maktgrupper utnyttjar för att få så stort inflytande som möjligt. Att landet sedan länge befinner sig i en djup social kris är väl känt. Till detta kan också läggas en kulturell kris, som bl a yttrar sig det djupa förfall som rysk kultur och vetenskap befinner sig i, och varför inte också en identitetskris: Vad är Ryssland och vad innebär det att vara ryss?

Jag skulle vilja hävda att den nuvarande krisen i Ryssland också medför - eller borde medföra - en omprövning av vår Rysslandsbild. Efter att länge ha matats med bilder och reportage som visar tomma affärer och långa köer anser många att det knappast är något nytt att ryssarna nu åter köar och desperat slåss för att få ut sina återstående pengar från banken. Att landet efter 1991 gång på gång också upplevt en mängd politiska kriser gör att många undrar varför man ska hetsa upp sig över denna kris.

Jag tror dock att det ligger mera i vågskålen än att det är samma gamla vanliga kris denna gång. Det är kanske för tidigt att dra slutsatsen att den sk reformpolitiken är över, men att något drastiskt måste göras om Ryssland som en sammanhängande nation skall fortleva blir allt tydligare. Och det är där som vår bild av Ryssland blir intressant.

Enkelt uttryckt kan man säga att den ram vari vi, och överhuvudtaget västvärlden, placerar in Ryssland och dess nuvarande utveckling är ett arv från det kalla kriget. Detta krig handlade ju i grunden om huruvida det fria och demokratiska väst skulle stå emot och slutligen besegra kommunistiska diktaturer, eller - från rysk sida - om det imperialistiska väst skulle krossa den första arbetarstaten. Som vi vet blev det den första lösningen.

Eftersom det socialistiska Sovjetunionen blev så totalt besegras är det

inte konstigt att allt vad den representerade skulle slängas på historiens sophög. Men det var inte bara partidiktaturen, planekonomin och den ideologiska kontrollen över det offentliga rummet som skulle ersättas av demokrati, marknad och tankens frihet. Med på köpet slängdes också själva Ryssland ut, och när ryssarna skulle bygga upp ett nytt samhälle fanns det inget att bygga på.

Problemet är att vi fortfarande identifierar sovjetsystemet med socialism och uppfattar Sovjetstatens sammanbrott som ett bevis för att åtminstone denna typ av socialism inte kan fungera. De sista åren har det utkommit mängder av böcker som härleder Sovjets misslyckande från "den socialistiska utopins omöjlighet". I TV, radio och i tidningar får vi nu veta att frågan är om Ryssland skall fortsätta sina reformer (underförstått: bli mera som vi) eller återvända till planekonomi och kanske diktatur. Valet verkar lätt: Stöd reformivrarna och motarbeta kommunisterna och andra som vill vrida klockan tillbaka.

Jag skulle vilja hävda att denna bild är felaktig av två skäl, ett historiskt och ett eurocentriskt. Det historiska skälet handlar om att Sovjetunionen inte bara kan ses som socialismens misslyckande, utan också lika mycket - eller mer - som en epok i Rysslands historia. Det betyder att det var en speciell regim - som kallade sin ideologi för socialism - som 1991 inte längre förmådde behålla makten utan ersattes av en annan regim. På detta sätt betyder "revolutionen" 1991 inte att det ryska folket plötsligt ändrat sig, lika lite som det ändrades sig 1917 eller ens under Stalin.

Detta betyder att man, för att förstå dagens situation, inte bara behöver förstå Sovjetunionen också att man måste känna till Rysslands tidigare historia. Sovjetunionen byggde på att det första försöket att skapa ett socialistiskt samhälle skedde just i Ryssland. Att det blev som det blev bygger både på "det ryska arvet" och på att bolsjevikerna föreställde sig att de skulle bygga socialism.

Därför spelar traditioner från sovjettiden fortfarande en stor roll i dagens Ryssland. Det handlar inte om att man ännu inte bytt en kommunistisk ideologi mot en liberal, utan om att många tänkesätt, såsom misstro mot både politiker och den ekonomiska "marknaden", också fanns i Sovjet. När det nya Ryssland skulle skapas ansåg många det som självklart att det skulle ske utifrån en västerländsk modell. Därför anlätades ekonomiska experter från väst som skulle ge recept för en "chockterapi" för folket, och om bara "rätt" ekonomisk (läs neoliberal) politik användes skulle landet liksom andra länder i Östeuropa snart blomstra..

Nu blev det inte så. Och detta handlar om det andra skälet till att vi bör ompröva vår Rysslandsbild: vår eurocentrism. Sovjetunionen föll samman i samma historiska konjunktur som den nyliberala, ekonomiska vågen var som starkast. Receptet från nyliberaler mot den vacklande välfärdsstaten i Väst - mer marknad, mer ekonomisk frihet, mindre offentlighet och lägre skatter - blev också receptet för övergången från kommandostat till rättsstat i Öst. Men vad vi glömde var att de institutioner som vi har i Väst har utvecklats under hundratals år, medan de aldrig funnits i Ryssland. Det var

som om man gav recept för mer marknad i ett land som aldrig haft en makroekonomisk marknad, eller recept för politisk demokrati i ett land som aldrig haft demokrati. Det neoliberala teorin förutsätter marknaden, men kan inget säga om hur den skall byggas upp.

I den ryska traditionen - som också levde vidare under sovjettiden - fanns en uppdelning av ekonomin i en statligt styrd makroekonomisk sektor, och en hushållsmässigt styrd mikroekonomisk sektor. När storindustrin privatiserade i Ryssland efter 1991 togs den över av inflytelserika grupper som delade upp makroekonomin mellan sig (ofta med interna maffialiknade uppgörelser) medan den nya ryska staten utarmades. De nyrika har fört ut enorma belopp ur landet, och de bokstavligen plundrar Ryssland på sina naturtillgångar. Samtidigt försöker de vanliga ryssarna överleva som de gjort så många gånger förr, genom att odla på sina privata täppor, byta varor och tjänster direkt med varandra, såsom de gjorde under inbördeskriget, under 30-talet och under kriget.

Med kunskap om rysk och sovjetisk historia och med facit i hand är det lätt att se hur man borde ha genomfört omvandlingen från sovjetsystemet till det nya Ryssland. Man borde ha byggt på att staten skulle behållit inflytandet över storindustrin och sett till att få resurser till sociala och kulturella ändamål. Samtidigt skulle man ha stärkt och hjälpt till att bygga upp den privata mikroekonomiska sektorn som främst producerar konsumtionsvaror. På så sätt skulle en stark stat ha kunnat skydda uppväxandet av nya industrier som i takt med att de expanderade allt mer kunde ersätta gamla och utdöende industrigrenar. Detta är raka motsatsen till "chockterapi". Istället för att försöka få bort "allt gammalt bråte" (som Marx sade), skulle man ha försökt att bygga på den enda resurs som fanns att bygga på: Människors förhoppningar om ett bättre liv och deras beredvillighet att arbeta för det.

Det är här som vår bild är viktig. Så länge vi delar upp världen i "Sovjet - socialism -ont" och "Väst -frihet och demokrati - gott" missar vi att det enda sätt som Ryssland kan byggas är på ruiner av det gamla Sovjet. När det därför idag talas om att öka den statliga kontrollen handlar det inte om en återgång till Sovjetunionen. Det handlar om att försöka återknyta till en rysk tradition av en stark stat, som kan förenas med ett allt större utrymme för det ryska folket att själva utveckla nya ekonomiska aktiviteter. Kanske behövs det förra för att det senare skall ske. Kanske är även en sådan väg omöjlig, men den kan knappast bli värre än nu.

Per Månson

031-14 02 07/773 48 28

Per.Manson@sociology.gu.se

En ny "Leningradaffär"?

S:t Petersburg grundades av Peter den store som "ett fönster mot Europa" och stadens intellektuella älskar att måla upp bilden av S:t Petersburg som

en äkta europeisk stad i kontrast till Moskva, en "asiatisk bondby" med en vulgär och råbarkad politisk kultur. Under Sovjetunionens sista år gick också Leningrad i bräschen för den demokratiska utvecklingen i landet. Här valdes i fria val 1990 en reforminriktad lagstiftande församling och året därpå valdes Anatolij Sobjak, en av demokratiörelsens galjonsfigurer till borgmästare. När Sobjak utmanades och besegrades av sin egen ställföreträdare Vladimir Jakovlev i guvernörsvalet 1996 (borgmästartiteln byttes ut mot guvernörstiteln i samma veva), ansågs det ändå vara en seger för demokratin, eftersom maktskiftet tycktes ha gått regelrätt till. Idag hyser många tvivel om att så verkligen var fallet. De senaste åren har ömsesidiga anklagelser av Sobjak och Jakovlev om korruption och maktmissbruk förekommit och en rättshärva som tycks ha sitt ursprung i maktspelet i de innersta kretsarna i Kreml kan vara ett faktum.

I december 1995 skrev chefsåklagare Jurij Skuratov, dåvarande inrikesministern Anatolij Kulikov och dåvarande chefen för Federala säkerhetstjänsten (FSB) Michail Barsukov under ett dekret som lät upprätta en speciell undersökningsgrupp i S:t Petersburg för att utreda de rykten som en tid cirkulerat i pressen om påstådd korruption inom borgmästare Sobjaks administration. Den 17 november i år är satt som deadline för utredningen, som därefter måste visa upp sina resultat.

Utredningen går officiellt under namnet "Korruption i de högre statsorganen i S:t Petersburg", men starka misstankar om att affären i själva verket är fabricerad som ett led i vad som betecknas som ett beställningsjobb från guvernören Jakovlev och dennes allierade i syfte att misskreditera föregångaren Sobjak har lett till att journalister i S:t Petersburg döpt om affären till "Leningradaffären" (Leningradskoje delo). Detta som en tydlig referens till stalintidens ökända utrensningarna av stadens ledarskikt under 1930- och 40-talen, som gick under samma benämning.

Upprinnelsen till hela historien är en affär under 1995 i vilken Sobjak sägs ha tagit emot mutor av byggfirman "Renässans" för att ge denna det spektakulära uppdraget att renovera en exklusiv fastighet vid Tauridiska trädgården i centrala S:t Petersburg. Under förhör med de federala utredarna i oktober 1997 insjuknade Sobjak. Doktorerna kunde konstatera en lättare infarkt och Sobjak kom att tillbringa tre veckor på sjukhus. Direkt efter utskrivningen från sjukhuset flög Sobjak tillsammans med hustrun Ljudmila Narusova, som är ledamot av Statsduman, till Paris där han genomgick en hjärtoperation. Trots att såväl franska som ryska läkare sedan konstaterat att Sobjak numera är fullt frisk så har paret för närvarande inga planer att återvända till Ryssland. Från sin tillflyktsort hävdar Sobjak att han är helt oskyldig, att han är utsatt för en politisk komplott och t.o.m. att Jakovlev, som dåvarande förste vice borgmästare i själva verket var den som handlade frågan och är ansvarig för "Renässansaffären". I september i år åtalades Sobjak formellt för mutbrott och maktmissbruk.

Efter guvernörsvalet i juni 1996 har korruptionsutredningen kommit att svälla avsevärt och den sysselsätter idag ett trettiotal personer på heltid. Utredningen har kommit att inkludera även andra, allierade till

Sobtjak, som misstänks för liknande mutbrott. Vad som kan betecknas som polisrazzior har genomförts, misstänkta har fått sina lägenheter undersökta, flera personer har också gripits och häktats utan att åtal väckts. Misstankar finns att utredarna i flera fall har mutat vittnen och fabricerat flera av de skandalösa avslöjanden som figurerat i pressen de senaste åren. I regel har anklagelserna följt ett till synes uppgjort mönster. Det har börjat med komprometterande uppgifter som cirkulerat i media, ofta citerande anonyma källor eller så har källor överhuvudtaget saknats. -"Typiska KGB-metoder i bästa sovjetstil", kommenterar människorättsaktivisten Jurij Vdubin krasst. Gemensamt för alla misstänkta är att de råkar vara guvernör Jakovlevs politiska fiender. Bland utredningens huvudanklagade vid sidan om Sobtjak finns:

Dmitrij Rozjdestvenskij, ordförande i TV-produktionsbolaget Russkoje Video och tillika direktör för Kanal 11, S:t Petersburgs näst största TV-kanal. Rozjdestvenskij, som är Sobtjaks allierade och jobbade för dennes misslyckade återvalskampanj 1996, har fått se både sitt hem och kontor utsatt för razzior av skattepolisen. I september i år arresterades Rozjdestvenskij, som själv hävdar att han är utsatt för en kampanj som mera har att göra med politik och i synnerhet med kampen över etermedia, än misstankar om några olagligheter från hans sida. Det är allmänt känt att Kanal 11 är betraktad som stadens mest balanserade och objektiva TV-kanal i kontrast till Kanal 5, som har rykte om sig att gå i guvernörens ledband.

Larisa Chartjenko, en f.d. rådgivare till Sobtjak. Chartjenko arresterades i juli 1997 misstänkt för mutbrott och missbruk av maktbefogenheter och satt fängslad i sex månader innan hon släpptes mot borgen, först efter det att människorättsaktivister, bl.a. från Amnesty International, engagerat sig i hennes fall. Något formellt åtal har aldrig väckts mot Chartjenko. Under den långa vistelsen i fängelset, nekades Chartjenko, som lider av hjärtfel och högt blodtryck, rätten att få tillgång till medicin i syfte att pressa henne på komprometterande uppgifter om Sobtjak. Efter frigivningen tvingades Chartjenko tillbringa två månader på sjukhus, men har trots det inte återhämtat sig ännu. Hon har sedan dess tvingats förtidspensionera sig och lever under regelbunden läkarkontroll. Chartjenko sammanfattade sina intryck från fängelsetiden med att hon hela tiden hade känslan av att hon hade förflyttats femtio år tillbaka i tiden, till stalinutrensningarnas 1937.

Michail Mirilasjvili, vicepresident i Ryska Judiska Kongressen och tillika president i den lokala avdelningen i samma organisation för S:t Petersburg. Mirilasjvili är en nära allierad med Dmitrij Rozjdestvenskij, som också är medlem av Ryska Judiska Kongressen och de båda har sina respektive kontor i samma byggnad. Mirilasjvili har därför även han fått sitt kontor undersökt av polis flera gånger i jakt på uppgifter om Rozjdestvenskij och Sobtjak. I juli 1997 lät tidningen Sovjetskaja Rossija publicera en aggressiv, antisemitiskt präglad artikel som utpekade Mirilasjvili och Rozjdestvenskij som ledare för en "kriminell konplott av judar och frimurare".

Jurij Kravtsov, f.d. talman i S:t Petersburgs lagstiftande församling. Kravtsov ställdes inför rätta i november 1996, anklagad för att ha låtit renovera sin lägenhet med allmänna medel, men bevisen var alltför svaga och han frikändes i januari 1998. Kravtsov är en av Jakovlevs argaste kritiker och politiska

motståndare. I vintras utkämpades en bitter kamp mellan Kravtsov och den lagstiftande församlingen i S:t Petersburg å ena sidan och guvernören med sin administration å andra sidan angående antagandet ett förslag till stadgar för stadens styrelse. Enligt förslaget skulle dessa begränsa guvernörens makt till förmån för den lagstiftande församlingen. Jakovlev tvingades efter en bitter strid krypa till korset och skriva under stadgan, men det visade sig vara en pyrrhuseger för Kravtsov, som senare blev avsatt efter stark intern kritik från en Jakovlev-trogen fraktion inom den egna församlingen.

Oberoende analytiker i S:t Petersburg är övertygade om att "Leningradaffären" är politiskt grundad och har sitt ursprung i guvernörsvalet i juni 1996 mellan Sobtjak och Jakovlev, men också i en pågående maktkamp i Kreml vid samma tid mellan i första hand Jeltsins dåvarande säkerhetschef Aleksandr Korzjakov och dåvarande privatiseringsminister Anatolij Tjubajs. Korzjakov stödde tillsammans med förste vice premiärminister Oleg Soskovets och FSB-chefen Michail Barsukov Jakovlevs kampanj, medan Tjubajs stödde Sobtjak. Korzjakov, Soskovets och Barsukov hörde alla till Kremles mest hårdföra män, det s.k. "krigspartiet", som senare samma månad fick lämna sina poster eftersom president Jeltsin vid den här tiden, strax innan presidentvalets andra omgång, valde att lyssna till sin kampanjledare Tjubajs.

- "Den här affären var initierad av Korzjakov för att misskreditera Sobtjak inför guvernörsvalet", säger idag Andrej Piontkovskij, direktör för "Centret för strategiska studier" i Moskva. "Tidningarna publicerade regelbundet anklagelser mot Sobtjak, som baserades på falsifierad information från FSB. Detta hade klar inverkan på valresultatet och på Sobtjaks anseende". Piontkovskij betecknar Jakovlevs seger i S:t Petersburg som Korzjakovs sista seger innan han själv blev avskedad. Korzjakov själv förnekar varje anklagelse om såväl att han skulle ha initierat utredningen eller ha finansierat Jakovlevs valkampanj, utan avfärdar allt med orden: "Jag hade inget med det här att göra. Att anklaga mig är något som Tjubajs har totat ihop".

Advokater och människorättsaktivister är dock allvarligt oroad över anklagelserna. - "Affären luktar illa och så vitt jag kan se är den politiskt motiverad", säger t.ex. försvarsadvokaten Jurij Sjmids, mest känd för sitt arbete för miljöaktivisten Aleksandr Nikitin. Sjmids har åtagit sig att försvara Rozjdestvenskij när dennes fall kommer upp i rätten.

Vad som verkligen kommer fram ur utredningen efter den 17 november återstår att se. Jurij Novolodskij, ledamot av S:t Petersburgs lagstiftande församling, har dock sin uppfattning klar. Han hyser inga höga tankar om åklagarsidans oberoende: - "Anklagelserna mot Sobtjak, Rozjdestvenskij och Kravtsov och andra är helt klart politiska och federala åklagarmyndigheten är historiskt sett ett organ som arbetar med att utföra order från politiskt håll".

Flera politiska bedömare ser det inte som en tillfällighet att åtalet mot Sobtjak och arresteringen av Rozjdestvenskij inträffade strax efter det att landet fått en ny, delvis kommunistbaserad, regering under ledning av

Jevgenij Primakov. Detta innebar ju nämligen samtidigt att Tjubajs team av liberaler fick gå.

"Leningradaffären" har allvarligt skakat S:t Petersburgs politiska liv. Att den också har skadat, för att inte säga raserat, myten av S:t Petersburg som en bastion för västerländska demokratiska principer i Ryssland är nog heller ingen överdrift. Att Ryssland har långt kvar till verklig demokrati och fungerande rättsprinciper är bara att konstatera och i detta avseende utgör inte S:t Petersburg något undantag.

Jakob Hedenskog
08-70637 78
Jakhed@sto.foa.se

Tadzjikisk gränskontroll

- "Stanna här och spring ingenstans medan jag letar efter de andra".
Tadzjikiskan som fångat upp mig nedanför flygplanstrappan kilar upp i planet med ett leende. Efter en stund kommer hon ut genom den bakre dörren med två andra utlänningar i sällskap. Med den ene är hon inbegripen i ett muntert samtal. Mig har hon glömt bort. Jag skulle lätt kunna promenera ut på stan med mitt bagage tillsammans med merparten av passagerarna som är tadjiker eller ryssar. Men jag hojtar och springer ifatt henne.

- "Javisst ja", skrattar hon och ser liten skamsen ut.. Hon bär gränssoldaternas uniform med gröna axelklaffar men är ännu inte van vid sin nya roll. Tadzjikistan har varit en suverän stat i snart sju år men ända tills nyligen svarade de ryska gränstrupperna för passkontrollen.

Vi tre utlänningar och de två passkontrollanterna slår oss i den mörka höstkvällen ner i ett råkallt skjul en bit från flygterminalen. De bläddrar länge i våra dokument. Så frågar kvinnan engelsmannen i vårt sällskap om det inte är så att hans visum går ut i dag. Hon frågar på ryska men engelsmannen talar bara engelska. Han är en gentleman strax över de sextio och har tidigare arbetat med bistånd i Afrika. Vi andra två tittar i visumet och förklarar: Här står att visumet gäller under ett år från i dag. Den kvinnliga gränssoldaten tackar vänligt för upplysningen. Hennes yngre manlige kollega ler lite blygt.
Så kommer deras chef för att lotsa oss ut till gatan. Övriga passagerare har gett sig av för länge sedan. Porten är låst. De ryska damerna i passagerarhallen filar ointresserat sina naglar. Officeren frågar om de kan släppa ut oss.

- "Du vet att det är stängt så här dags", svarar en av kvinnorna utan att lyfta blicken från nagelfilen. Han muttrar något, springer iväg och kommer efter en stund tillbaka med nyckeln och öppnar porten till gatan.

Den korta vägen in till Dusjanbes centrum är upplyst. Sedan jag var här förra året har gatlyktorna reparerats efter inbördeskriget.

Kollektivtrafiken fungerar så smått även på kvällstid. Vi möter ett par trådbussar och de där minibussarna som kallas ruttaxi. Folk börjar våga röra sig utomhus även på kvällstid. Men ingen går på bio eller teater efter mörkrets inbrott trots att skådespelarna gärna skulle vilja möta sin publik igen. I filharmonins hus är alla fönster utslagna. Jag minns Malika Sabirova som jag såg dansa här på 70-talet innan hon flyttade till Bolsjoj i Moskva. Tadzjikistans huvudstad Dusjanbe har haft ett rikt musikliv men nu har musikerna emigrerat för att kunna försörja sig. Kan ni inte skicka en svensk ensemble, vädjar senare en officiell företrädare för Tadzjikistans utrikesministerium. Vi har en kunnig publik och den törstar efter konstmusik.

Vägspärrarna varifrån jag hörde automatvapnen skjuta varningseld varje natt förra året är borta. Jag färdas fyra mil utanför staden och ser att man nu kan resa fritt igen i större delen av landet. Men nattetid rullar fortfarande de ryska fredsbevarande styrkorna i sina pansarfordon. De har varit här i fem år vilket firas med en ceremoni. Sedan sitter de ryska officerarna i korridoren utanför mitt rum hela natten och sjunger vemodiga soldatvisor till gitarr. Framåt fyratiden skjuter andra kollegor till dem salut därute med sina handeldvapen. Huvudstadsborna, som ännu har inbördeskrigets fäskt minne, vaknar oroade. Det är bittra kommentarer om ryssarna som jag får höra från dem nästa morgon.

Nästan alla oppositionssoldater har svurit trohet till republiken och gått upp i dess förband eller demobiliserats. Men alla vet att vapen numera finns överallt. Höga eleganta smidestaket håller på att resas som skydd kring polishus och andra officiella byggnader.

Konferensen, där den gamla regimen, oppositionen och oberoende statsvetare ska diskutera landets framtid, inleds med några anföranden. Sen beger vi oss innan klockan ännu slagit tolv till festbanketten som pågår hela eftermiddagen. Det knusslas inte med landets bästa vin eller med vodka. Arrangörerna vill att alla ska bli såta vänner innan de allvarliga diskussionerna börjar nästa dag. Vi dansar till traditionell tadjjikisk musik och till indisk smörsång. Alla som vill framträda välkomnas till mikrofonen. Det finns ingen statsvetare, partiledare eller kommunal nämndordförande som inte kan deklamera några passande strofer av Firdausi eller någon annan tadjjikisk poet. Förbluffande många är dessutom goda sångare.

Tonen är när konferensen återupptas nästa dag kollegial. Problemen nämns vid namn och man söker nya lösningar. Samtidigt vet alla att det inte kommer att vara lätt att förankra förslagen utanför konferensrummet.

När jag åter står på flygplatsen har den uniformerade passkontrollanten fått en liten kiosk att stå i. Kön bakom mig växer medan han långsamt bläddrar igenom mitt pass sida för sida. Han gör det flera gånger. Till sist kan jag inte avhålla mig från att fråga om han är intresserad av min biografi. Det dröjer innan han svarar.

- "Jag kan inte hitta ert tadjjikiska visum", säger han lågmält. Jag bläddrar fram stämpeln. Den fyller en hel sida i passet, är den enda på

tadzjikiska och dessutom upp och nervänd.

- "Och inresestämpeln"?

Jag visar honom den. Så lyfter han sitt verktyg för att stämpla ut mig.

- "Stopp". säger jag. "Det där passade markvärdinnan på att göra samtidigt som hon checkade in mig". Jag pekar på den röda utresestämpeln.

Sorgset lägger den unge soldaten undan sin stämpel igen. Jag tar farväl av världens vänligaste passkontrollörer. Jag hoppas att de så småningom lär sig sitt yrke så att de kan genomskåda en och annan knarkkurir. Men deras goda lynne och tålmod inget hopp om att Tadzjikistan ska kunna bygga upp sitt land i försoning.

Torgny Hinnemo

torgny.hinnemo@svd.se

Presentation av institut och projekt

Östekonomiska institutet - SITE

Östekonomiska institutet grundades 1989 i ett unikt samarbete mellan det privata näringslivet och regeringen. Sedan institutets förste chef Anders Åslund lämnade Sverige 1994 har institutet genomgått omfattande förändringar både på personalsidan och vad gäller forskningsinriktningen. Detta gäller framför allt under dess nuvarande chef Erik Berglöf.

De första årens fokus på makroekonomiska och politiska förändringar har nu fått ge vika för intensifierade studier av institutionsuppbyggnad. SITE har för närvarande projekt kring bl a

privatisering och omstrukturering inom företagssektorn, framväxten av finansiella institutioner, arbetsmarknadernas omvandling, övergångsprocessens politiska ekonomi och EU:s roll i reformprocessen.

Institutets forskare undervisar förutom på Handelshögskolans grund- och forskarutbildning också vid Handelshögskolan i Riga, New Economic School i Moskva, Kyiv Mohyly Academy i Kiev, och Central European University i Budapest. Vid sidan av forskning och undervisning är institutet verksamt inom informationsspridning och rådgivning till olika länders regeringar och näringsliv. Rådgivningen till regeringar i bl a Ryssland, Estland, Mongoliet, Rumänien och Ungern är inte enbart ett bidrag till dessa länders utveckling utan ger också institutets forskare värdefulla insikter i reformprocessen.

SITE bygger sedan januari 1998 upp Russian European Centre for Economic Policy (RECEP), ett Moskvabaserat institut som bedriver forskning och rådgivningsverksamhet och som finansieras med EU-Tacis medel. Det erbjuder en intressant arbetsplats för framstående unga ryska ekonomer, många av dem

utbildade utomlands. RECEP är kanske mest känt för Russian Economic Trends, som regelbundet publicerar statistik, information och analyser om den ryska ekonomiska utvecklingen.

Värdskapet för en elektronisk artikeldatabas, Transition Economics Abstract Series (TEASE), är en annan av institutets nya satsningar. TEASE innehåller information om och sammanfattningar av artiklar och arbetspapper inom "transition economics". Artikeldatabasen är en del av ett omfattande nationalekonomiskt nätverk som når 20 000 personer inom 70 länder. Östekonomisk rapport, som numera ges ut på engelska under namnet Stockholm Report, är efter ett par års tynande tillvaro åter på väg mot en regelbunden utgivning. Med seminarieserien "Transition Lunch" erbjuder SITE också en mötesplats för forskare, specialister, affärsmän och diplomater baserade i Stockholm.

Östekonomiska institutet har ett välutvecklat samarbete med Centre for Economic Policy Research (CEPR), och odlar nära kontakter med bl a Harvard Institute of International Development, William Davidson Institute vid Michiganuniversitetet och European Centre for Advanced Research in Economics (ECARE) vid Université Libre de Bruxelles.

Mer information om SITE ges på institutets hemsida: www.hhs.se/site. En gratis provprenumeration på TEASE kan erhållas genom att fylla i formuläret på www.ssrn.com eller genom att skicka namn, e-postadress och institutionstillhörighet till trial@ssrn.com.

Anders Bornefalk

Anders.Bornefalk@hhs.se

Bokanmälningar

Alena V. Ledeneva

Russia's Economy of Favours: Blat, Networking and Informal Exchange

Cambridge University Press, Cambridge, 1998.

I Alena V. Ledenevas bok om blat beskrivs utifrån eget empiriskt material bestående av 50 intervjuer ett samhällsfenomen som hade stor betydelse för vardagslivets utformning i forna Sovjetunionen. Blat-systemet kan bäst beskrivas som ett omdistributionssystem av allmänna medel till förmån för de som ingick i det egna nätverket av vänner, släkt, grannar, kollegor och arbetskamrater. Dessa distributionsnätverk utgjorde både ett smörjefett i den sovjetiska ekonomin. Varor och tjänster hittade fram till de som efterfrågade dem, samtidigt som blat genom det personliga bruket av allmän egendom undergrävde systemets grundvalar. Vikten av att medan tid är

vetenskapligt dokumentera hur Sovjetunionens försörjningssystem av varor och tjänster egentligen fungerade kan inte nog poängteras. Dels ger dessa studier insikter i hur Sovjetunionen fungerade på ett vardagligt, praktiskt plan men i ett vidare perspektiv kan de hjälpa oss att förstå hur kulturella och ekonomiska aspekter av vardagslivet vävs samman till sociala gemenskaper och härmed, i det sovjetiska fallet, alternativ till den centrala planerade varu- och tjänstedistributionen. Undersökningar av det här slaget lät sig inte göras under Sovjettiden, anledningen var blat-systemets ständiga fifflande - och det är klart - blat var något omoraliskt som andra använde sig av, själv hjälpte man bara en vän att lösa ett problem

Under transitionen blandades blat-systemet med "den vilda kapitalismen". Detta öppnade nya, ännu större möjligheter att skaffa fördelar på det allmännas bekostnad samtidigt som det lade grunden för en ny social stratifiering av landet. I denna process var "kvaliteten" på blat-nätverket avgörande för om en affärsman skulle lyckas under en tid då varken lagar eller någon marknadstradition reglerade den ekonomiska miljön. Ledeneva pekar också på maffian som framsprungen ur avsaknad av blat-nätverk - de fick använda våld istället för kontakter.

Idag, efter transitionen, har blat-systemet minskat i betydelse även om äldre människor fortfarande poängterar vikten av sina gamla kontakter. De yngre har i större utsträckning anpassat sig till en ekonomi där varor och tjänster går att köpa för pengar. Blat-nätverken har också förlorat en stor del av sin sociala betydelse och blivit profitorienterade. I modifierad form lever dock blat kvar i den offentligt förvaltade delen av ekonomin, inom utbildningssystemet samt som ett sätt att skaffa jobb och andra inkomstmöjligheter. För varor och tjänster som finns på marknaden räcker dock inte blat - det krävs reda pengar.

Det jag främst saknar i Ledenevas framställning är dock en grundlig kontextualisering av blat. Ledeneva, som är sociolog, presenterar blat i ett smalt perspektiv. Hon redogör utförligt för blat ur en mängd vinklar, vilket tyvärr leder till upprepningar), men blats ekonomiska, politiska och kulturella roll placeras endast hjälpligt in i det sovjetiska och post-sovjetiska samhället. I samma anda av strävan mot ett holistiskt perspektiv hade boken vunnit på att mer fullödigt presentera intervjupersonernas livsvärldar. Dessa skymtar endast undantagsvis i texten och att, som Ledeneva gjort, samla ett par rader om varje intervjuperson i ett appendix förtar, trots många långa direktutdrag från intervjuerna, känslan av att intervjupersonerna också (och inte bara författaren) är närvarande i texten. Boken är vidare, vilket jag uppfattar som en brist, teoretiskt korthuggen. Med detta angelägna empiriska material hade det varit intressant att också få en utförligare genomgång och framförallt en längre sammanhållen diskussion av teoretiska aspekter på socio-ekonomiskt vardagsliv. För att avsluta kritiken kan även påtalas att boken inte är helt fri från formaliafel vad gäller referenserna (Grossman 1977, Zinoviev 1974).

Till sist, trots Ledenevas angelägna undersökning vill jag framförallt rekommendera boken till de som är speciellt intresserade av hur varu- och

tjänstedistributionen i Sovjetunionen fungerade i praktiken. Jag tror att Ledenevas perspektiv är väl smalt för att tillfredsställa en bredare publik, möjligtvis med undantag av kapitlet som behandlar blat och post-sovjetiska förhållanden då detta presenterar empiriskt material om Ryssland idag. I mitt tycke är det också de många värdefulla empiriska exemplen som anförs - somliga ger helt strålande insikter i Sovjets och Rysslands socio-ekonomiska praxis - som är bokens största behållning.

Thomas Borén

thomas.boren@sh.se

Kalendarium

13/11 kl 18.30 Lermontov-afton. Oleg Pogudin från Stora dramatiska teatern i S:t Petersburg (Gorkijteatern) sjunger tonsatta dikter av Lermontov. Dikterna kommer också att läsas i svenska översättningar. Stockholms ryska kultursällskap. Lokal: Stora Nygatan 38 i Gamla stan, Stockholm. Inträde 40 kr, medlemmar 30 kr.

15/11 kl 17.00 Visning av filmen Mozart i S:t Petersburg (Motsart v Peterburge) i regi av K Selivestrov (1997). Filmcafé på storvideo hos Stockholms ryska kultursällskap. Lokal: Stora Nygatan 38 i Gamla stan, Stockholm. Inträde 20 kr, medlemmar 15 kr, medlemmar som är pensionärer gratis.

18/11 Åka till Ryssland? Föredrag och tips till den som funderar att åka österut
Filmen "Svarta katten 3 & 4 (ej textad) visas. Arrangör: Klubb Samovar, rysk-svensk kulturförening i Göteborg. För vidare information ring 031-82 66 53 eller 0706-94 51 53.

20/11 kl 18.30 Den ryske stockholmspoeten Michail Safonov läser sina dikter. Stockholms ryska kultursällskap. Lokal: Stora Nygatan 38 i Gamla stan, Stockholm. Inträde 30 kr, medlemmar 20 kr.

20/11 14.15-16.00 Uses of the Other-the East in European Identity Formation. Iver B. Neumann från Norska Utrikesdepartementet. Arrangör: Institutionen för östeuropastudier. Plats: Tidskriftsrummet plan 3.5, Gamla Torget 3 i Uppsala.

22/11 kl 17.00 Visning av filmen Fängelseromans (Tiuremnyj romans) i regi av E. Tatarskij (1998). Filmcafé på storvideo hos Stockholms ryska kultursällskap. Lokal: Stora Nygatan 38 i Gamla stan, Stockholm. Inträde 20 kr, medlemmar 15 kr, medlemmar som är pensionärer gratis.

25/11 Kl 13-17 Kommande kriser i Europa p; var uppstår de och vem skall hantera dem? Seminarium med Stefan Hedlund, Örjan Sturesjö, Peeter Luksep, Mike Winnerstig, Hans-Christian Hagman och Kjell Albin Abrahamson. Arrangör: Svenska Atlantkommittén och Svenska Paneuropaföreningen. Plats: Försvarshögskolans samlingsal, Valhallavägen 117, Stockholm. Läs mera om

bl.a. anmälan nedan.

26/11 16.15-18.00 St:Petersburg som region i västra Ryssland. Postseminarium med Jakob Hedenskog, FOA. Arrangör: Institutionen för östeuropastudier. Plats: Tidskriftsrummet plan 3.5, Gamla Torget 3 i Uppsala

27/11 kl 18.30 Tavlör från en utställning p; Modest Musorgskij och Victor Hartman. Pianisten Maria Kihlgren spelar det kända musikstycket och berättar om konstverk som inspirerade tonsättaren. Stockholms ryska kultursällskap. Lokal: Stora Nygatan 38 i Gamla stan, Stockholm. Inträde 30 kr, medlemmar 20 kr.

29/11 kl 17.00 Visning av filmen Trilogon Lenin-Stalin-Brezjnev, en historisk undersökning. (Trilogija Lenin-Stalin-Brezjnev, istoritjeskoje rassledovanije) i regi av N Pokrovka-Jasnyj, V. Buratajeva och T Tjivikova. Filmcafé på storvideo hos Stockholms ryska kultursällskap. Lokal: Stora Nygatan 38 i Gamla stan, Stockholm. Inträde 20 kr, medlemmar 15 kr, medlemmar som är pensionärer gratis.

2/12 19.00 Krisen i Ryssland. Erik Berglöf (Östekonomiska institutet), Per Månson (sociolog och docent vid Göteborgs Universitet) samt Stefan Gullgren (UD) inleder debatten. För medlemmar av Sällskapet för studier av Ryssland, Central- och Östeuropa samt Centralasien. Lokal: Utrikespolitiska institutet, Lilla Nygatan 23, (Gamla stan) Stockholm.

2/12 Business med Ryssland. Föredrag av Michail Mirbach som arbetar på den ryska marknaden. Filmen "Svarta katten 4" (ej textad) visas. Arrangör: Klubb Samovar, rysk-svensk kulturförening, Göteborg. För vidare information ring 031-82 66 53 eller 0706-94 51 53.

3/12 16.15-18.00 Sweden and the Delicate Matter of Czechoslovakia 1939-45. Oscar Österberg, Institutionen för östeuropastudier. Arrangör: Institutionen för östeuropastudier. Plats: Tidskriftsrummet plan 3.5, Gamla Torget 3 i Uppsala.

8/12 9-18 Endagssymposium "Collective Identities in an Era of Transformations: Analysing Developments in East and Central Europe and the Former Soviet Union". Arrangemanget hålls med anledning av en på Lund University Press nyutgiven volym med samma titel som symposiet. Redaktörer för volymen är Klas-Göran Karlsson (historia), Bo Petersson (statsvetenskap) och Barbara Törnquist-Plewa (slaviska språk), vilka också medverkar med varsitt huvudkapitel i boken. Övriga huvudkapitel har författats av Kristina Genell (företagsekonomi) och Steven Sampson (socialantropologi). Arrangör: Nätverket för studier kring Central- och Östeuropa och forna Sovjetunionen vid Lunds Universitet. Lokal meddelas senare., Lund. Anmälan av deltagande med papers sker via insändande av abstract om ca. 200 ord till emailadress Alexander.Pereswetoff-Morath@slav.lu.se alt. Till Alexander Pereswetoff-Morath, Slaviska Institutionen, Finngatan 14, 223 62 Lund senast onsdagen den 4 november 1998. Anmälan av deltagande utan papers kan göras fram till den 20 november 1998 till samma adress. Förfrågningar om symposiet görs på ovanstående adresser eller på tel. 046-2224175.

10/12 16.15 - 18.00 Ryssland och IMF. Postseminarium med Stefan Hedlund, Institutionen för östeuropastudier. Arrangör: Institutionen för östeuropastudier. Plats: Tidskriftsrummet plan 3.5, Gamla Torget 3 i Uppsala.

16/12 Filmkväll Filmen "Ödets ironi" med bl.a. Andrej Mjachkov och Barbara Briliska (ej textad) visas. Arrangör: Klubb Samovar, rysk-svensk kulturförening i Göteborg. För vidare information ring 031-82 66 53 eller 0706-94 51 53.

1999

21/1 16.15-18.00 Rysk politik mot nära utlandet. Johan Matz, Institutionen för östeuropastudier. Arrangör: Institutionen för östeuropastudier. Plats: Tidskriftsrummet plan 3.5, Gamla Torget 3 i Uppsala.

2000

29 juli - 3 augusti ICCEES World Congress äger rum i Tammerfors. Det är dags att komma med förslag till paneler och föredragshållare! ICCEES World Congress Secretariat - Finnish Institute for Russian and East European Studies (FIREES), Annankatu 44, FIN-00100 Helsinki, Finland, kan ge ytterligare upplysningar. tel. 358-9-2285 44 34; fax 58-9-2285 44 31; iccees@rusin.fi ;ICEES newsletter web site: <http://www.arts.unimelb.edu.au/Dept/RussCent/iccees.html> Klubb Samovar

Enkät

Detta nummer av Bulletinen kommer per post, tryckt på papper. Det är dyrt att göra på detta sätt, c:a 2 000 kr per nummer. Frågan är om vi skall använda våra pengar på detta sätt. För att få en aning om vad medlemmarna anser i denna fråga har styrelsen beslutat att uppmana alla att helt enkelt skriva till

Per.Manson@sociology.gu.se

och klart och tydligt ge uttryck för sin uppfattning i frågan. Det är viktigt, eftersom om det blir en klar majoritet så följer styrelsen detta. Skriv gärna också andra kommentarer om Bulletinen, men skriv tydligt vad Du anser om Bulletinens utskick.

Per

Konsert måndagen den 16 november kl 19.00

"Resan till Bulat"

med sångerskan Christina Andersson och gitarristen Bo Hansson.

Sånger av i första hand Bulat Okudzjava men också sånger med
texter av

Mandelstam, Vysotskij och Brodsky.

Plats: Utrikespolitiska Institutet, Lilla Nygatan 23 (Gamla Stan)

Förhandsanmälan till [Marianne Hultberg](#)

(tel 08/698 51 25)

Vin och ost till en kostnad av 40 kronor.

Om konserten: Christina Andersson kommer att hålla tre
konserter i Moskva i

slutet av november. Hon är inbjuden till Moskva av Ryska
Kulturfonden och

Nikita Michalkov och kommer där att uppträda till förmån för
Bulat

Okudzjava-museet som invigdes i Perdelkino i augusti i år.

Paneldebatt onsdagen den 2 december kl 19.00

"Vart går Ryssland och vart går dess ekonomiska politik?"

I panelen: Erik Berglöf (Östekonomiska Institutet), Stefan
Gullgren (UD)

och Per Månsson (Sociologiska institutionen, Göteborgs
Universitet).

Plats: Utrikespolitiska institutet, Lilla Nygatan 23 (Gamla Stan)

Förhandsanmälan till [Jakub Swiecicki](#) (telefon 234060)

Vin och ost till en kostnad av fyrtio kronor.

**Svenska Paneuropaföreningen
Svenska Atlantkommittén**

Inbjudan till seminarium:

Kommande kriser i Europa - var uppstår de och vem skall hantera dem?

Sedan det kalla krigets slut har - till följd av de våldsdåd som drabbat civilbefolkningen i sönderfallande länder - principen om icke-inblandning i staters inre angelägenheter efter hand fått ge vika för strävan att rädda liv och skydda mänskliga rättigheter.

Det är möjligt att förebyggande diplomati och politiskt tryck hindrat flera konflikter att nå krisstadiet.. Emellertid har vi sett många fall när insatserna kommit först när mycket blod spillts och samhällen förhärjats. Uttalade föresatser om att nästa gång stämna i bäcken har ofta kommit på skam.

Sönderfallsprocesserna i olika delar det f d socialistblocket tycks försätta och i många fall förvärras. Det är angeläget att nu studera tänkbara kriser i en relativt nära framtid och möjligheterna att hantera dem. Svenska Paneuropaföreningen och Svenska Atlantkommittén har därför äran att inbjuda till ett halvdagsseminarium om detta ämne.

Tid: 25 november kl 13.00-17.00

Plats: Försvarshögskolans samlingsal, Valhallavägen 117

Program:

13.00-13.30 Sönderfallsprocesser i Ryssland och dess omgivning. Professor Stefan Hedlund (Institutionen för Östeuropastudier, Uppsala Universitet)

13.30-14.00 Kommande kriser på Balkan. Balkanexperten Örjan Sturesjö (Institutionen för Östeuropastudier)

14.00-14.30 Det utsatta Baltikum. F d riksdagsman Peeter Luksep

14.30-15.00 Kaffe

15.00-15.30 Staternas eller organisationernas Europa? Strukturella förutsättningar för krishantering. Fil lic Mike Winnerstig (Stockholms universitet)

15.30-16.00 Konkreta resurser för krishantering. Ph. D. Hans-Christian Hagman (Högkvarteret)

16.00-17.00 Paneldebatt. Moderator: Redaktör Kjell Albin Abrahamson (Sveriges Radio)

Välkommen!

Christopher Jarnvall Bo Hugemark

Svenska Paneuropaföreningen Svenska Atlantkommittén

Anmälan senast 23 november

- Per brev till Update Media, Box 15134, 167 15 Bromma
- Per fax till 08-26 64 28
- Per E-post till info@intellectus.a.se eller bo.hugemark@war-and-peace.se

I samtliga fall, uppge

Namn
Företag/Organisation
Adress
Telefon
FAX
e-postadress

Bulletin Nr 3/98

Sällskapet för studier av Ryssland, Central och Östeuropa samt Centralasien

Tryckt i Stockholm 1998

Ansvarig utgivare: Susanne Oxenstierna

Bulletinen utkommer med ca 4 nummer per år och kan rekvireras från Susanne Oxenstierna.

E-post: Susanne.Oxenstierna@adm.su.se eller so@ne.su.se

Tel. 08 16 28 74; 16 33 07; 15 91 04

Postadress: *Nationalekonomiska institutionen, A7*

Stockholms universitet

106 91 Stockholm

Bulletinen finns också tillgänglig på Sällskapet för studier av Ryssland, Central och Östeuropa samt Centralasiens hemsida:

<http://www.sallskapet.org>

[\[Äldre nummer av Bulletinen\]](#)

[\[Åter till Sällskapets hemsida\]](#)